

הימנעות מהגשת תלונה במשטרה – עובדות ונתונים

אוגוסט 2016

כמו בתוך ישראל, גם בשטחי הגדה המערבית משטרת ישראל היא הגוף האחראי על אכיפת החוק והכתובת להגשת תלונות מצד נפגעי עבירה.

עם זאת, קורבנות פלסטינים של עבירות מצד אזרחים ישראלים נמנעים במקרים רבים מהגשת תלונה במשטרה. עובדה זו ידועה לרשויות אכיפת החוק מזה שנים רבות ונזכרה בכל אחד משלושת הדו"חות הרשמיים של ישראל שעסקו באכיפת החוק בגדה המערבית - דו"ח קרפ (1982), דו"ח שמגר (1994) ודו"ח ששון (2005) - וצוינה כאחד הגורמים המקשים על פעולת המשטרה בגדה. הסיבות להימנעות מהגשת תלונות מגוונות. דו"ח קרפ עמד על הסיבות העיקריות לכך, ולמרבית הצער הדברים עודם נכונים:

"קשת הסיבות האפשריות להיעדר תלונות עשויה לנוע בין קבלת דין ונטייה טבעית שלא להתלונן, היעדר רצון לבוא במגע עם הרשויות, פחד כתוצאה מאיום או חשש למעשה נקמה, וכן הסקת מסקנות מהיעדר תוצאות בתלונות קודמות למשטרה או מסירוב של המשטרה לטפל בתלונות" (דו"ח קרפ, עמ' 26)

בשנת 2013 החל יש דין לתעד באופן מקיף אירועים שבהם נפגעי עבירה פלסטינים בחרו שלא להגיש תלונה במשטרה. מתייעוד זה עולה כי **מתוך 413 אירועי עבריינות אידיאולוגית שתועדו בשנים 2013-2015, קורבנות העבירה ב-123 אירועים ציינו במפורש כי אינם מעוניינים להתלונן במשטרת ישראל** (כ-30% מסך האירועים שתיעד יש דין בתקופה האמורה).

הסיבות לחוסר הנכונות מצד פלסטינים להגיש תלונה מגוונות:

- **57** ציינו כי הסיבה היא **חוסר אמון ברשויות אכיפת החוק הישראליות**, מתוכם 17 ציינו כי **חוסר האמון נובע מניסיון אישי** בהגשת תלונות בעבר;
  - **22** ציינו כי הם **חוששים שהגשת תלונה תפגע בהם או בבני משפחתם**;
  - **15** לא ציינו במפורש את הרקע להחלטתם שלא להגיש תלונה במשטרה;
  - **4** הצהירו כי הם **מעוניינים להתלונן אך ורק דרך הרשות הפלסטינית או מתנגדים באופן עקרוני לשיתוף פעולה עם רשויות ישראליות**;
  - **2** החליטו שלא להגיש תלונה במשטרה מסיבות אחרות.
- בנוסף, תלונתם של חלק מנפגעי העבירה לא נחקרה בשל סיבות הנובעות מבעיות מבניות של מערכת אכיפת החוק בגדה ומקשים טכניים הכרוכים בהגשת תלונה על ידי פלסטינים:
- **12** גישו תלונה במת"ק או במשטרה הפלסטינית, אך לאחר שתלונתם מעולם לא הועברה למשטרת ישראל איבדו עניין בהגשת תלונה בשנית;
  - **11** מסרו את תלונתם וגרסתם לכוח משטרה שהגיע לשטח בעקבות האירוע, אך לאחר שהתברר שתלונתם לא הובילה לפתיחה בחקירה איבדו עניין בהגשת תלונה בשנית;
- המציאות בגדה המערבית היא שכמעט ולא נפתחות חקירות ביוזמת המשטרה. כל עוד פלסטינים לא מגישים תלונות בעצמם - קשה לרשויות האכיפה לדעת מה המצב בשטח, אין טיפול אמיתי בעבריינות אידיאולוגית מצד ישראלים ואין הגנה על זכויות הפלסטינים.

חובתה של ישראל לטפל בתופעה זו ולחזק את מערכת אכיפת החוק בשטחים הכבושים.

